

Feyzulla Qasımzadə – 125

Ədəbiyyatşünaslıqda məktəb yaratmış akademik

AYB-nin Natəvan klubunda keçirilən “İki zirvənin fatehi – alim və müəllim” adlı növbəti yubiley mərasimi böyük ədəbiyyatşünas, pedaqoq, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü (akademik), filologiya elmləri doktoru, Əməkdar elm xadimi və Əməkdar müəllim Feyzulla Qasımzadənin anadan olmasının 125 illiyinə həsr olunub.

Yubileylər “episentri” sayılan Natəvan klubuna gedərkən yadıma görkəmli akademikın “Məclisi-üns”ün sahibi olmuş Xurşidbanu xanım haqqında söylədiyi bir fikir düşdü: “Natəvan nəcib, səxavətli bir qadın olub, yoxsullara kömək etməkdən xoşlanırdı”. Özlüyümdə müəyyən paralellər apararaq düşündüm ki, ilk olaraq “XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi” dərsliyinin müəllifi kimi tanıdığımız Feyzulla Qasımzadə də özünün zəka nuru ilə minlərlə tələbənin bəsinət gözüne işıq verib. Onun dərsləkləri ali təhsil illərində masaüstü kitablarımızdan olub və ədəbiyyatımızın intibah dövrünə elmi səyahətlərimizə bələdçilik edib...

Natəvan klubunda məclisə moderatorluq edən aparıcı – Azərbaycan Ədəbiyyat Fondunun Baş direktoru, tanınmış yazıçı Varis Yolçiyev unudulmaz akademikin tədqiqat sahəsi olan XIX əsr milli ədəbiyyatımızın ümumi mənzərəsini gözlər önündə canlandırmaqla onun necə genişəhatəli bir dövrü araşdırdığını xatırladı. Qeyd edildi ki, Feyzulla Qasımzadə 34 dərslək və kitabın müəllifi olub, 100-dək alim, o cümlədən 30 elmlər doktoru yetişdirib.

AYB-nin 1-ci katibi, Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev akademik Feyzulla Qasımzadənin elmi irsini yüksək dəyərləndirdi və belə şəxsiyyətlərin xatirəsinin daim uca tutulması zərurətini diqqətə çatdırdı.

Milli Məclisin deputatı, Xalq şairi Sabir Rüstəmханlı hələ 60-cı illərdə çalışdığı “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzetinin redaksiyasında dəfələrlə görüşüb söhbətlərinə heyran qaldığı Feyzulla Qasımzadə fenomeninə böyük

rəğbətini ifadə etdi.

Akademik, Milli Məclisin deputatı Nizami Cəfərov özünün sələflərindən saydığı Feyzulla Qasımzadəyə sağlığında hamının böyük hörmətlə “Mirzə Feyzulla” deyər müraciət etdiyini bildirdi. Mirzə Fətəli Axundzadənin, Nəcəf bəy Vəzirovun, Abbasqulu ağa Bakıxanovun və XIX əsr ədəbiyyatımızın digər azman nümayəndələrinin yaradıcılığının mükəmməl tədqiqi və təbliği işinə onun verdiyi töhfələrdən danışdı.

Digər natiqlər Azərbaycan ziyalılarının böyük bir ordusunun müəllimi və görkəmli ədəbiyyat tarixçisi kimi tanınan ilk alimlərdən biri olmuş Feyzulla Qasımzadənin vaxtilə SSRİ EA Azərbaycan Filialının Dil və Ədəbiyyat İnstitutunda baş elmi işçi, Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunda dosent, kafedra müdiri, Bakı Dövlət Universitetində və Pedaqoji İnstitutda kafedra müdiri kimi fəaliyyət göstərdiyini qeyd etdilər, dərslək, elmi monoqrafiya, müntəxabat və məqalələrinin başlıca məziyyətlərini açıqladılar. Vurğulandı ki, onun 600-dək elmi məqaləsi, 400-dən artıq qəzet və jurnal məqaləsi çap olunub. Xatirələrdən, həmçinin akademik öz yüksək erudisiyası, geniş dünyagörüşü, güclü yaddaşı, olaylara özünəməxsus yanaşma tərzi, səmimiyyəti, təvazökarlığı və xeyirxahlığı ilə seçilən bir alim obrazı boy göstərdi.

Əli NƏCƏFXANLI
XQ